

De groten worden groter, kleinere bedrijven hebben het nog lastig

Zundert zou zomaar het belangrijkste boomkwekerijgebied van de Benelux kunnen worden

Na enkele jaren van teruglopende omzet en resultaten is de Zundertse boomkwekerij de weg naar boven ingeslagen. De omzet in bos- en haagplantsoen is in het najaar toegenomen met ruim 5 procent. Dit voorjaar zien we een groei van tegen de 10 procent. De grotere bedrijven nemen hierin het voortouw; bedrijven die afhankelijk zijn van alleen regionale afzet weten de groei nog niet te realiseren. In de containerteelt liggen de groeicijfers nog iets hoger. Ook hier zijn het de grotere bedrijven die de negatieve spiraal het snelst hebben weten te doorbreken.

Door Theunis Mulders (Van Oers Agro)

3 min. leestijd

ACHTERGROND

De omzetsijging zit voornamelijk in volumestijging. De prijzen zijn over het algemeen nagenoeg gelijk gebleven aan het voorgaande jaar; de schaarste van producten heeft nog geen prijsopdrijvend effect gehad. Door het vroegtijdig opruimen van overjarig plantmateriaal komen vraag en aanbod beter in evenwicht. Containertelers hebben hier al eerder stappen in gezet; daardoor laten zij al meerdere jaren een lichte groei zien. Kwekers van bos- en haagplantsoen hebben afgelopen zomer de stap gezet naar afzetgericht in plaats van areaalgericht kweken, al doe ik met deze uitspraak kwekers tekort die al jaren laten zien hun sortiment wel op de vraag te kunnen afstemmen. Door de hogere vraag ontstond er al vroeg in het voorjaar een tekort aan een aantal soorten en is ook het plantgoed in enkele gevallen schaars. De verwachting is dat de daghandel van nu in bepaalde segmenten toch weer zal verschuiven naar het vooraf vastleggen van partijen.

Ontwikkeling bedrijven

We zien in Zundert het aantal boomkwekerijbedrijven gestaag afnemen. Het boomkwekerijgebied is sowieso al versnipperd, waardoor er veel relatief kleine bedrijven zijn met een ondernemer die al op leeftijd is. Traditioneel werd er veel op contract gekweekt voor de handelsbedrijven. Nu daar door de handel aanzienlijk minder gebruik van wordt gemaakt, staan die bedrijven voor de keuze om zelf de markt op te gaan of om het bedrijf af te bouwen. Er is een grote groep die kiest voor het laatste scenario. De grond wordt verkocht of verhuurd en de ondernemer staakt zijn activiteiten. Hoewel het aantal bedrijven afneemt, blijft het areaal gelijk; er vindt een herschikking plaats. Hierdoor is het aandeel boomkwekerijgrond

in België ook lager: de grond is dichterbij huis beschikbaar.

Gemiddelde cijfers

We maken onderscheid tussen kleine, middelgrote en grote bedrijven. In de containerteelt zien we dat de bedrijven onder de 1,5 ha vooral bezig zijn met overleven. Er wordt kostprijsgericht gekweekt, waardoor er nauwelijks ruimte is voor groei of vervangingsinvesteringen. Bedrijven tot 3,5 ha beginnen weer wat weerstandsvermogen op te bouwen, zodat tegenvallers opgevangen kunnen worden. Bij grotere containerteeltbedrijven ligt de omzet inmiddels fors hoger dan de kritische opbrengstprijs, waardoor ruimte ontstaat voor investeringen. Er wordt vooral geïnvesteerd in achterstallig onderhoud, innovatieve mechanisatie en gekwalificeerd personeel.

Bos- en haagplantsoenkwekers hebben die ruimte nog niet. De markt moet verder in balans raken alvorens er weer ruimte ontstaat voor investeringen. Daarnaast zijn veel van deze bedrijven de afgelopen jaren extra gefinancierd en de financieringsverhouding zal eerst weer gezonder moeten worden. Dat geldt voor de bedrijven tot 10 hectare, maar ook de grote boomkwekerijbedrijven kunnen niet te diep springen. Uitzonderingen daargelaten, natuurlijk; er zijn bedrijven die het ook tijdens de crisis prima hebben gedaan.

Voor welke uitdaging staan ondernemers?

De sector kent een aantal onzekerheden. Extern zijn dat onder meer het gewasbeschermingsmiddelenbeleid, strengere milieueisen en certificeringen, de plaats van agrarische bedrijven in de omgeving, de beschikbaarheid van personeel, ruimtelijke ordening en mondiale

SECTORUPDATE | CONTAINERTEELT

OMZET PER M2

ARBEID PER M2

KRITISCHE OPBRENGSTPRIJS PER M2

■ 0-15.000 m2 ■ 15.000-35.000 m2 ■ > 35.000 m2

De omzet in bos- en haagplantsoen is in het najaar toegenomen met ruim 5 procent. In de containerteelt liggen de groeicijfers nog iets hoger

Theunis Mulders

ontwikkelingen. Zo zijn de eventuele gevolgen van een instabieler EU en een minder toegankelijk Amerika nog lastig in te schatten. Ondernemers moeten daar echter al wel op proberen te anticiperen en dat is lastig genoeg.

Ook intern zijn er volop uitdagingen voor ondernemers. De zoektocht naar de optimale bedrijfsstructuur, het op niveau brengen van het management, de beschikbaarheid van grond en wat te doen met vrijkomende locaties zijn constant onderwerp van gesprek. Bedrijven worden groter, investeringen omvangrijker. En daarmee neemt ook het risico toe dat een ondernemer het niet meer kan overzien. Bedrijfsopvolgers moeten met hun bedrijf meegroeien. Daar is geen gerichte opleiding voor; dat gebeurt voornamelijk door de

goede mensen om zich heen te verzamelen, te investeren in de opleiding van personeel en die werknemers ook nog eens zien te binden. Vaak is dat een heel andere tak van sport dan het opkweken van planten. Toch gaat er vaak een traject van jaren aan vooraf.

De toekomst voor boomkwekerijregio Zundert

De regio professionaliseert. Bedrijven worden groter, waardoor het eenvoudiger is om de krachten te bundelen. Met een boomkwekerijgezinde lokale overheid (niet voor niets is een groot deel van de werkgelegenheid in Zundert boomkwekerijgerelateerd) en met de kracht van innovatie ziet de toekomst voor het boomkwekerijgebied er rooskleurig uit. Het zou zomaar het belangrijkste boomkwekerijgebied van de Benelux kunnen worden.

De auteur, Theunis Mulders (T.Mulders@vanoers.nl), is relatiebeheerder bij Van Oers Agro in Zundert

Be social

Scan of ga naar:

[www.Boom in Business.nl/artikel.asp?id=23-6706](http://www.Boom-in-Business.nl/artikel.asp?id=23-6706)

SECTORUPDATE | BOS- EN HAAGPLANTSOEN

OMZET PER HA (x1.000)

ARBEID PER HA

KRITISCHE OPBRENGSTPRIJS PER HA

■ 0-10 ha ■ 10-20 ha ■ > 20 ha